

עלון קיבוץ ניר דוד (תל עמל)
יולי 2021

צילום: קורינה מגס

צילום: חנן גטרייזה
[ראו מאמר על התל בהמשך]

המגדל השני

המגדל הראשון צרוב אצלנו דרך השיר, דרך טקס הבנייה בחנוכה, דרך המיתולוגיה המקומית המספרת על הקמת הקיבוץ, ובעוד דרכים. אמנם ניתן לראות דגמים שלו, אבל כל אלו הם בבחינת מיצגים ולא הדבר עצמו.

המגדל השני צרוב בנוף שלנו, כמו הגלבוע. הוא נ.צ. ממשי המשקיף עלינו ואנו עליו. התל והמגדל הם מסלול טיול שאין אדם מקומי שלא הלך בו. הוא נוכח לתמיד.

אל קוראי העלון

עלון חודש יולי מוקדש ברובו לציון שנה למאבק על האסי. הפעם מהזווית האישית, של אנשים שעסקו ועוסקים בהיבטיו השונים.

אני רואה בהסכמה הזו, לשתף במחשבות וחוויות, עדות לחוסן קהילתי, דווקא כשהאנשים מספרים על רגעים קשים ומשבריים. שמתי לב שכל הכותבים שפתחו בקושי, סיימו בתחושה של כוח שנותנת השותפות והקהילתיות.

אני יודעת שיש אנשים בקהילה שנשארו עם "בטן מלאה", שאינם מקבלים את המהלכים שנעשו. גם להם זכות הביטוי וזכות התגובה. עלון הקיבוץ הוא במה להעברת מידע ולהשמעת עמדה. מוזמנים לכתוב בכל נושא.

לגבי העלון המודפס: מובן הרצון של אנשים "להחזיק ביד", אבל אני כאן להזכיר בעדינות מטעמי שמירה על הסביבה, שעלינו לצמצם את השימוש בנייר. כמו כן, קיים פער בין האיכות של העלון הדיגיטלי, שהוא צבעוני, לבין העיתון שהתמונות בו הרבה פחות איכותיות. אני מזמינה את קוראי העלון המודפס להעז ולהתיידד עם אחיו הדיגיטלי. בגלל הירידה באיכות התמונות, אפחית את התמונות בעלון המודפס. מי שמעוניין שאעביר לו במייל את הדיגיטלי – דבר המאפשר קריאה נוחה במחשב, מוזמן לפנות אלי.

קריאה מהנה, סמדר יחיאלי

השתתפות בצער

על פטירתה בטרם עת של דפנה עמל [זלוטניצקי]
שולחים תנחומים למשפחתה ולאחותה ציפי פז

עלון מס. 7 בשנת 2021, מס. 2273 למניין עלוני הקיבוץ

שותפים לעלון: אורי קלס / אסטלה דבורקין / אריה ששון
גדי ורולקר / דרור סגל / הילה גלמן / הילה דגני / חן שלם
חנן יחיאלי / טל דגני / יובל שורר / יוני צין / לימור גינת
מאור נימרי / מורדי ועקנין / משפחת כהן / נדין גופר
נוהר רבטל / קובי מירום / רווית ושגיא שדמי-קורן / שחר גורן
שחר שדמי

עיצוב הלוגו החדש: עדי מידה

צילומים: קורינה מגס / הילה דגני / ארכיון ניר דוד / חן שלם

חנן גטריידיה / קובי מירום / עולם התנועה

תודה מיוחדת ליהודית אייל על חומר הארכיון והייעוץ

הפקת העלון בגרסת עיתון: ענת קרונר

עורכת: סמדר יחיאלי

עלון פנימי, כל הזכויות שמורות

עדכוני קהילה

שחר שדמי – עדכון ממשאבי אנוש

איוש בעלי תפקידים

- משה גרינברג החליף את מעיין אביגד בתפקיד מרכז ועדת צעירים. למעיין, תודה על השנים בהן ביצע את התפקיד. למשה, בהצלחה בתפקיד החשוב.
- ענבל ברוש נבחרה לתפקיד ממונה על מניעת הטרדה מינית. תודה לשימרית וינר שביצעה את התפקיד ובהצלחה לענבל.
- לוועדת ביקורת, וועדה שלא פעלה בשנה האחרונה, אנו מביאים לבחירה את דרור סגל כיו"ר הוועדה ואיתו בוועדה חנה ארזי, אמוץ יכין והגר סולומון. אנו מאחלים בחירה מוצלחת ובהצלחה בתפקיד המורכב.
- בהנהלת חשבונות עברנו מספר שינויים: אורית הרצוג סיימה 16 שנים בהן סייעה בתפקידי הנהלת חשבונות שונים וכמזכירת הפנסיה. לאורית תודה על תרומתה ובהצלחה בדרך החדשה. גם ליטל שעשתה בשנה האחרונה את תקציבי החברים מסיימת, ובראשון לאוגוסט תתחיל לעבוד אצלנו מנהלת חשבונות חדשה.

פנסיה

לאחרונה חילקנו את דוחות הפנסיה לחברים בגיל העבודה. הדוחות מראים את המצב הפנסיוני של כל חבר כיום, ואת מצב הפנסיה המשוער בעת הגעה לגיל הפנסיה. חברים שמעוניינים ביעוץ מוזמנים לפנות לאריה ששון, ולתאם פגישת הסבר מול טנא.

סיום

בנימה אישית, בימים אלו אני מסיים מעל 6 שנים כאחראי על משאבי אנוש בקיבוץ. ברצוני לסכם בקצרה מה נעשה בתפקיד.

ניהול מקצועי של העובדים

בקיבוץ מעל 100 עובדים שכירים. במהלך השנים השתנו מאוד חוקי ונוהלי העבודה. יחד עם לימור, חשבת השכר, הקפדנו מאוד על קיומם של חוקים ונהלים אלו, במטרה לא להיחשף לתביעות של עובדים, לתביעות של משרד הכלכלה, ולקנסות מהמדינה.

סיוע לחברים

סייעתי רבות לחברים שנפלטו ממעגל העבודה במציאת עבודה, לעובדי חוץ לנסות לקבל תנאים טובים יותר, וליזמים לשפר את מצבם. כיום מצב האבטלה בקיבוץ מזערי ושואף לאפס.

בחירת בעלי תפקידים

בכל מרכז לתפקיד שהתפנה הקמנו צוות איתור מקצועי. בתקופתי נבחרו: מזכיר קיבוץ, מנהל עסקי, מנהל קהילה ותפקידים ניהוליים ומקצועיים אחרים רבים. בשנים האחרונות נכנסו אנשים צעירים ומגיל הביניים למלא תפקידים שונים בהנהלות השונות בקהילה ובעסקים. חשוב יהיה להמשיך בתהליך זה, ולהכשיר צעירים לתפקידי מפתח שיתפנו בעתיד.

התאמת החלטות הקיבוץ בענייני עבודה

עשיתי מאמץ גדול לאורך התקופה להתאים את החלטות הקיבוץ בענייני עבודה להחלטות המדינה, ולקיים את ההחלטות האלה.

שימור עובדים

במהלך השנים השקעתי זמן ומחשבה כיצד לגייס עובדים ומנהלים איכותיים לקיבוץ, ואיך לשמור על עובדים איכותיים ומסורים. במערכת הגיל הרך, למרות המצב המורכב אנו מצליחים לשמור על צוותים וותיקים ואיכותיים. יש לקחת בחשבון שהעובדים בחינוך מצפים בשנים האחרונות לתנאי שכר גבוהים ממה שאנו משלמים כיום, וכדי לשמור על יציבות, על הנהלת הקיבוץ להתייחס לכך בתקציבי החינוך. גם בבית הסיעודי וענפים נוספים, הצלחנו במאמץ משותף לשמור על צוות עובדים קבוע ומסור.

קשר עם מנהלים

שמרתי על קשר קבוע עם המנהלים בקהילה, לסייע להם בבניית צוותי עבודה, הכשרות צוותים, למידת חוקי העבודה ומניעת קונפליקטים, הכנסת נוהל קיום משוב, ונהלים נוספים. בנוסף לכל אלו עסקתי בנושאים מגוונים, שכללו פתרונות קונפליקטים בענפים, נושאים הקשורים לביטוח לאומי ותביעות שונות. קורסים איכותיים של פיתוח מנהלים ופיתוח אישי בנושאים רלבנטיים לחברים.

בטחון סוציאלי

יחד עם בעלי תפקידים נוספים השקענו בכל הנושאים החשובים הקשורים לביטחון סוציאלי, כמו פנסיה, אבדן כושר עבודה, סיעוד ובדיקה שכל החברים מבטוחים היטב בכל הביטוחים השונים. בימים אילו צריך להגיע לאישור תקנון הפנסיה המאגד תחתיו את כל החלטות הקיבוץ הקשורות בפנסיה.

קורונה והאסי

השנה האחרונה התאפיינה בשני אירועים מרכזיים. אחד הוא משבר הקורונה הגלובאלי, והשני הוא משבר האסי. ניסינו במהלך התקופה לתת פתרונות הולמים ליזמים ועובדי חוץ שסבלו מכך. וכן להמשיך ולקיים את המערכות בקיבוץ בצל המשבר. לקבל מהמדינה תשלומים כפיצויי לעובדים שהחזרנו וליזמים שנפגעו מהמשברים.

לסיכום: השנים בהן כיהנתי בתפקיד היו שנים מלאות עניין. נפלה בחלקי זכות לעבוד בניר דוד בתקופה זו, ואני מודה מקרב לב לכל חבר וחברה ובעלי תפקיד שסייעו ותמכו במהלך השנים. אני מתנצל אם נפגעו ממני חברים בלהט העשייה.

מאחל למחליפתי ולשאר בעלי התפקידים, הצלחה בהובלת ניר דוד קדימה, בקליטת הבנים, בשמירה על הביטחון הסוציאלי של כל האוכלוסיות, ועל משאב ההון האנושי המצוין הקיים בקיבוץ. וכמובן, בהצלחה בנושא האסי.

ולחברי ניר דוד: שתדעו לפרגן לעושים במלאכה, ולהעריך את המקום המדהים בו אתם חיים.

חיי קהילה – השמירה על הקיבוץ

שיחה

עם אסטלה דבורקין, השומרת הנאמנה שלנו

את היית בשער הרבה לפני שהכול התחיל.

נכון.

בעצם היית הססמוגרף, המכשיר שקלט את מה שהולך לקרות. מתי הבנת שניר דוד בבעיה? הרבה אנשים נורמטיביים ביקשו להיכנס, ואמרו להם שאי אפשר. אבל כשהסגנון השתנה, והתחיל דיבור של "אני צריך, ואני יכול וזה שלי ואנחנו משלמים לכם את המיסים", אז הבנתי שמתחיל משהו יותר גדול, יותר קשה. הסגנון התחיל להיות אגרסיבי. חלקם הזמינו משטרה ונאלצתי לקרוא לגדי שיסביר למשטרה למה הם לא יכולים להיכנס.

בעצם היית השכפ"ץ שלנו, היית הראשונה שעמדה בינם ובין הקיבוץ.

אני לא מרגישה שהייתי שכפ"ץ. עשיתי הכול למען הבית שלי, זו הייתה האחריות שלי והרצון למנוע מהאנשים להיכנס. זה נכון שהייתי הראשונה, והייתי מולם.

חשבת לעצמך לאן הדבר הזה יכול להגיע?

בחיים לא. אבל אז קמה הקבוצה של משחררים את האסי בפייסבוק, ומישהו סיפר לי עליה, ונכנסתי אליה לראות מה הם מפרסמים, ואז התחלתי להיכנס ללחץ. יצאתי משם כי הרגשתי שזה עושה לי מאוד לא טוב.

הכירו אותך? היית מסומנת?

כולם הכירו ומכירים עד היום. גם באילת הכירו אותי ואמרו לי: "את זאת שלא נתת להיכנס". קיבלתי איומים, דחיפות עם רכבים. מעל שנה שאני לא נוסעת לבית שאן. יצאתי מהעבודה בשער כי כבר אי אפשר היה לשאת את ההתקפות. אבל אני עדיין מרגישה שהשער הוא המקום שלי. אני מזדהה עם מה שקורה, וחייבת להיות בעניינים. אני כבר לא בשער, אבל אני חיה את מה שקורה שם. אומרים לי שאני כבר לא צריכה לעמוד מול אנשים, נתתי את החלק שלי, אבל יש לי צורך להתנדב ולתרום למאבק על הבית שלנו.

חלמת בלילות על המשחררים?

כן, חלמתי פעם על הקיבוץ. הייתה מלחמה בתוך קיבוץ, פלשו אליו אנשים ולא הבנתי שזה הם. כבר היו התפרצויות לקיבוץ, אבל רק אחרי הפעם שפרצו את השער ונכנסו המונים, הבנתי שזו המלחמה שראיתי בחלום.

מה היה לך הכי קשה ?

לראות שנכנסים לקיבוץ. זה היה לי הכי קשה. איך נותנים לאנשים להיכנס לבית של מישהו. יש גדר והם עוברים אותה. זה היה לי יותר קשה מאיך שדיברו אלי.

מה את חושבת שיקרה?

אני לא יודעת ומאוד מפחדת. נראה לי שהכיוון של הבית משפט בחיפה הוא נכון, אבל הם לא מקבלים את זה.

החוף הירוק עובד טוב ואני מפחדת שהמוחים יקלקלו את זה. מקווה שיהיה סוף טוב.

אסטלה, הייתה לך תרומה כל כך חשובה לביטחון של ניר דוד.

אני יודעת, וחסר לי מאוד שאני לא שם. העבודה בשער נתנה לי מקום ומעמד בקהילה, שלא היו לי מעולם, והרגשתי כבוד עצמי, וקיבלתי כבוד, וזה מאוד חסר. אני לא יכולה לחזור לשם, אבל זה מקום העבודה שלי, זה המקום.

המאבק יצר אצלי קושי כפול; גם לא יכולתי לעמוד יותר מול האלימות וגם איבדתי משהו חשוב שזכיתי בו.

אסטלה, בשם כל קהילת ניר דוד אני מורידה בפניך את הכובע, ומקווה שנגיע לימים טובים ונראה אותך שוב במקומך הטבעי.

זה לא שהיא נמוכה במיוחד, זה שהם גבוהים במיוחד.....
מימין: טל בורשטיין, גור שלף, יותם הלפרין [2019]

יובל שורר – המאבק על הנחל - האם גם זה טרור?

בואו נבחן האם פעילות אזרחים המתקראים: "משחררי האסי" ניתנת להגדרה כטרור, או שהינה פעילות מחאה גרידא?

הבנת הגדרת המושג "טרור", עשויה לבאר לנו את המציאות המתחוללת מזה שנה, על גדרות קיבוץ ניר דוד, בשערין, ולחופי נחל האסי הזורם לו בינות לבתי הקיבוץ ואינו מבין את פשר ההתרגשות סביבו.

מגדיר ומרחיב הפרופסור בועז גנור את המושג "טרור": "שימוש מכוון או איום להשתמש באלימות, נגד אזרחים או מטרות אזרחיות, במטרה להשיג מטרות פוליטיות". לפיכך, בהעדר אלימות או איום באלימות לא תוגדר הפעילות כטרור.

ועוד, המטרה העומדת בבסיס הטרור, הינה מטרה שאמורה להשיג הישגים בזירה הפוליטית. בהעדר מטרה פוליטית לא תוגדר הפעולה הנדונה כטרור.

וכשננסה למצוא את השורשים והמניעים להפעלת הטרור, נגלה שהינם: דיכוי, עוני ונחשלות, ייאוש והיעדר תקווה, אמונה בשימוש בכוח, אמונה קיצונית, מטרה המקדשת את האמצעים, תמיכה עממית, סכסוך על קרקעות ושליטה בין לאומים או בין קבוצות אתניות, סכסוך על רקע אידאולוגיה דתית, קצירת רווחים פוליטיים.

נסתפק בהגדרות הנ"ל, וכאן המקום לשאול: האם פעילותם המתמשכת של "משחררי האסי" כנגד הקיבוץ על כל תושביו, תואמת את הגדרת הטרור?

אציין כי האלימות, או הפגיעה הפיזית שאכן קיימות מצד פעילי המחאה, הינן עד עתה ברמה מינורית, אף כי הצדיקה תביעות משפטיות בגין פגיעה בשומרי השערים, העלבת תושבים, נזק לרכוש וחדירה לרשות הפרט.

חמורה בהרבה היא הפגיעה ברוחו של הציבור ובפרט אלו המבוגרים והבודדים החשים מורא ואי וודאות מאימתם. כמו כן קיים נזק כלכלי מצטבר לקיבוץ כמו גם לתושביו באופן פרטי וכן לבאי ביתנו. ועם זאת, הקיבוץ איתן, ויעמוד באתגר ככל הנדרש!

אז מה מחפשים המוחים בשערינו ובחצרנו: האם חופש גישה לנחל להמוני אדם, מבלי להתחשב בפגיעה האנושה שתיגרם לתושביו החיים כאן בשלווה ועל פי כל דין? אני קובע ומיד אראה זאת, כי מטרתם הינה אחרת לגמרי – היא **פוליטית** ונתמכת בגלוי ע"י פוליטיקאים, וכפופה לאג'נדת העל של תנועת "**הקשת המזרחית הדמוקרטית**" אשר חרטה על דיגלה את הסיסמא: "**צדק חלוקתי**".

ובהכירנו את הדמויות המובילות את קבוצת המחאה, ידוע כי מנחות אותם גם כוונות הפוזלות למסלול הפוליטי.

וכל זה על גבינו, השכנים של תושבי העיר בית שאן שבדרך ארוכה הצלחנו ליצור יחסים טובים ומכבדים. לילדינו הנחשפים לאירועי המחאה ולעיתים גם במגע ישיר, לבטח תישאר שריטה וקושי לתחזק בעתיד את יחסי השכנות הטובים.

ההוכחה לקביעתי נשמעת בריש גלי אף מפי אנשי המחאה, "המשחררים". הנה מתראיין בערוץ 13 איש בית שאן המזדהה כרב סרן ב-8200, ובפיו המסר לעם ישראל: "...אתם נתפסים לדבר הקטן, זה לא אם יתנו להיכנס לקיבוץ או לא...אלו סימפטומים לחוסר הצדק החלוקתי שקורה כאן, לאפליה ולדרך שבה צד אחד מסתכל על צד אחר וחושב שמותר לו..." ובהמשך: "צריך לבצע הקצאת משאבים נכונה וצדק חלוקתי..."

ומבהירה לנו בערוץ 13 פעילת הקשת המזרחית – סיגל הרוש יונתן: "המאבק על הנחל הוא חלק ממאבק רחב יותר שנקרא המאבק על צדק חלוקתי ושינוי המדיניות הקרקעית במדינת ישראל..."
אם כן, ובהסתמכות על הגדרת הטרור דלעיל, אכן מתקיימים כאן התנאים לקיום **טרור שהם: אלימות ומטרות פוליטיות.**

וראו כיצד למשל הדין הצרפתי מגדיר טרור - "כמעשי הפחדה המכוונים כלפי אוכלוסייה ומטרתם להפריע לסדר הציבורי".

והאז"ם פוסק: "...מטרת ההתנהגות... היא להפחיד אוכלוסייה, או לחייב ממשלה או ארגון לעשות או להימנע מכל פעולה".

ולפיכך, לדאבונו, מאבק המחאה מתאפיין במרכיבים ברורים של **טרור כנגד אזרחים**, אף אם ראשי המאבק אינם מודעים לכך.

לסיכום: מאבקים ערכיים, עקרוניים ומשפטיים מנהלים בבית משפט ובהידברות לצורך הסכמה. ולא על גדרות ובביתו של קיבוץ שכן !!

סיכומים אישיים

פניתי אל חברים שלקחו ולוקחים חלק בשמירה על הבית,
כל אחד בתחומו ובגזרתו.
ביקשתי לבחור שאלה ולענות עליה מנקודת מבטם.
היו מי שענו על השאלות, ואחרים שכתבו מהמקום שלהם.
ואלה השאלות:

- מה היה לדעתך הדבר הקשה ביותר שהקהילה התמודדה איתו בקיץ האחרון?
- ספר על חוויה מטלטלת עבורך בחודשיי המאבק
- ספר על מפגש שהיה לך עם משהו בקהילה שנחרט בך [לחיוב או לשלילה]
- כתוב על הרגע שבו "נפל לך האסימון" והבנת שקורה אצלנו משהו שלא הכרנו
- כתוב מהיכן שאבת כוח בהתמודדות בחודשים האינטנסיביים והקשים

הילה גלמן [צוות צילום ותיעוד]

מה היה לדעתך הדבר הקשה ביותר שהקהילה התמודדה איתו בקיץ האחרון?

אני חושבת שמעבר לקושי היומיומי של שגרת חיינו, ההטרלות בשערים ובגדרות, אחד הקשיים הגדולים שגם משאיר אחריו משקע ואבק, הוא התרת דמינו ברשתות החברתיות, שם האצבע קלה מאוד על המקלדת.
נראה כי סילוף האמת וסיפורי שקרים הפכו ללגיטימיים, לאמת אין יותר מדי מקום והרשתות הפכו לקרקע פורייה להפצת שואה.

מורדי ועקנין [בחזית הפייסבוק]

מאבק האסי שלי

אני גדלתי בתל-חנן, עיירת פיתוח. קיבוץ יגור סיקרן אותנו מאוד והתגנבנו לבריכה של הקיבוץ ולמשק הילדים. לא פעם סולקנו משם בבושת פנים ואף חטפנו מכות (פעם לא היו ניידים עם מצלמות), כך שאני מבין גם את הצד השני. אך אלו היו מעשי שובבות, ואז גם נחשפתי ליופי ולטיפוח של הקיבוץ וזה משך אותי. בהמשך הצטרפתי לנוער העובד והלומד וגם זה קירב אותי לקיבוצים, וכשהכרתי את מיכל, זה היה טבעי לי לעבור לחיות בקיבוץ.

הופתעתי מכמות השנאה שמופנית אלינו ללא הצדקה, גם ההתכחשות והזלזול בעבר המפואר של הקיבוץ שתרם תרומה נכבדה בהקמה והגנה על המדינה מאוד כואב לי. במיוחד צרם לי כשפעילי המחאה באו לחגוג את המימונה בשער הקיבוץ סמוך לערב יום השואה, שהוא יום חשוב בניר דוד, קיבוץ שחלק גדול ממקימיו היו ניצולי שואה. בכך הם חיללו את חג המימונה שהוא חג של אהבה וקבלה של האחר. על כך כתבתי פוסט שזכה לתפוצה ואף הוזמנתי להתראיין עליו ברדיו.

ברשתות החברתיות אני מנסה להסביר את מצבנו הבעיתי ולעורר אהדה כלפינו. בעיקר בבית שאן ששם גם מכירים אותי, וגם שם המשפחה עוזר לי – ועקנין עם ע'... אני סופג ברשתות לא מעט קללות אבל יש גם הרבה מילים טובות ואהדה, גם בבית שאן. משתדל לעשות את זה בעדינות ובהומור.

בזכות המאבק גיליתי שניר-דוד היא קהילה חזקה ואיכותית, שמח שאני ומשפחתי חלק ממנה. מאמין בצדקתנו ובאנשים היקרים שמובילים ומשקיעים במאבק ומאמין שביחד נצליח לעבור את זה בשלום.

גדי ורולקר [רבש"צ, ומי שגידל כתפיים רחבות בעל כורחו]

חוויה מטלטלת עבורי בזמן המאבק:

היו הרבה חוויות מטלטלות מאז תחילת המאבק על האסי. אני חושב שמה שטלטל אותי בעיקר, וגם את התושבים, ואפילו חלק מהשוטרים, הייתה עליית המדרגה באופן בו נכנסו המוחים לקיבוץ בטיפוס בעזרת סולמות שהשעינו על השער או על הגדר, באין מפריע מצד החוק שאמור להגן עלינו. זה היה נראה כמו סרט רע שממש לא חשבתי שיקרה, ועוד מול השוטרים שלא עשו דבר בכדי לעצור את המוחים. והתשובה הקבועה הייתה: "אין פגיעה ברכוש". באותו רגע אולי לא תמיד הייתה פגיעה ברכוש, אבל מביטיח לכם; הייתה פגיעה בביטחון ובחוסן שלנו, שהיו עד לא מזמן במצב שליטה ועכשיו בחוסר אונים מוחלט עד רמיסת כבוד האדם, ביתו ורכושו.

נכון, לאחר פרק זמן התעלו השוטרים על עצמם וקיבלו הוראה לעצור את הכניסה האלימה, וגם אז לא תמיד צלח.

אירועים מסוג זה נחקקים בזיכרוננו לעוד הרבה שנים כדיכרון מר שהיינו רוצים לשכוח. מייחל לימים טובים יותר, עם שיתוף פעולה של כולנו, ואיחולי שנה שקטה ובטוחה.

חנן יחיאלי [צוות מדיה]

חוויה מטלטלת עבורי בזמן המאבק:

6 לספטמבר, יום ראשון, 22:00

אחד ממובילי המחאה ולצידו קבוצת נערים, "חמושים" בשקי שינה פורצים את שער הולצר ונעים לאורך גדר המערכת. בהגיעם לאזור השער הצהוב, ומשם לרחבת חניית עולם התנועה, מספר רב של חברים מגיעים ונעמדים מולם בשורה. הגיעו מים עד נפש. לא תישנו לנו מתחת לחצרות. האירוע הזה זכה לשם האייקוני "ליל הכיכרות" (על שם בלימת המשחררים בתווך שבין הכיכרות), והוא רגע מכונן בעיני של סימון קו אדום. לא משום שהפעלת כוח היא טקטיקה רצויה, אלא משום שזה היה מופע מוחשי ביותר של נחישות איתנה: דמנו לא יותר, ואם אין בכוחם של נציגי החוק לשמור עלינו ועל ביתנו, אנו נעשה זאת.

זה היה לילה של תיאוב מר. אני זוכר שנבהלתי כשראיתי את מבטי השנאה ממול, שנאה שבחיי לא פגשתי כמוה וכזו שמעבירה אנשים על דעתם.

אבל ראיתי גם דברים טובים: העיסוק האינטנסיבי הביא לשיתופי פעולה עם אנשים שמעולם לא פגשתי בקיבוץ. ושיתופי הפעולה היו לחברות, ולמקור אין סופי לחשיבה ויצירתיות. את התסכול אני משתדל להחליף בהומור, ואת הכעס להמיר לעשייה. המאבק הזה מעבר לחשיבותו התכליתית, היה עבורי הזדמנות מרתקת ללמוד על החיים, על משפט ופוליטיקה, על תקשורת ונרטיבים, על היסטוריה, מורשת ונוף. הוא היה גם הזמנות להשיר מבט כנה אל העיר הסמוכה ולדעת שלא כולם קיבלו במתנה סביבה ירוקה לגדול בה כמוני. אבל תיקון של עוולה לא נעשה על ידי עוולה אחרת. ולמרות שלעיר בית שאן יש בעיות אמיתיות, אני סמוך שהפתרון להן אינו עובר בין שתי גדות האסי, וחורבן הקיבוץ לא יהפוך אותה למקום שטוב יותר לחיות בו.

מאחל לכולנו קיץ שקט, וחורף גשום שיבוא עלינו לטובה.

שחר גורן [מחלקת מודיעין]

זה היה יום שישי של תחילת יולי 2020. אחרי שבועות של התגרריות, כיפופי ידיים ואלימות וירטואלית ברשתות בכל מדיה אפשרית, התכנסו עשרות מפגינים להפגנה הראשונה על השער הצהוב (שעד אז עוד לא היה מותג כלל...), למה שכונה אז, המשט או הפגנת ה-1000. צובאים על השער, מנערים ודופקים על השלטים והגדרות, מגפונים, המון משולהב וכועס, המון ניידות משטרה. עומדים בחום של יולי בעמק הלוהט שלנו. המתח באוויר בשיאו. ואז זה קורה.

שניה אחת של חוסר תשומת לב, אחד השומרים פתח בטעות את השער ומכאן הכל היסטוריה. ההמון הזועם חודר פנימה, שועט קדימה ושוטף את מדרכות ניר דוד בקללות ונאצות בדרכו לשחרר את משאב הטבע הציבורי. אני זוכר את ההלם של כולנו. עמדנו חסרי אונים, מביטים בגל האנשים הזועמים האלה חודר למבצרנו. זו התמונה או הרגע הכי משמעותי והמטלטל שנצרב לי מאירועי הקיץ הקודם. במהלכו חלחלה בתוכי ההבנה שמה שהכרנו עד כה, עומד להשתנות.

נקודות האור שלקחתי מאירועי הקיץ הקודם הן האחוה הקהילתית. כל יום שישי נפגשנו עשרות מתנדבים ומתנדבות מכל שכבות הגיל והמעמדות, וביחד התמודדנו ומתמודדים עד עכשיו, עם האירועים והפרובוקציות השונות שזימנו לנו המוחים. קבוצות ווטסאפ צצו ועלו, שתכליתן הייתה עזרה בהתנדבות והתמודדות עם האתגרים השונים. אגב, גם קבוצת "המרמרה", שתכליתה הייתה התמודדות עם מה שכונה המשט הראשון, נוצרה אז (מרמרה – על שם ספינת המרמרה שנעצרה ע"י השייטת בדרכה לעזה...). מאז הקבוצה הזו התפתחה וגיבשה לעצמה מוניטין של ועדת ביקורת כללית... בפורום הפעיל עד היום, עולות לדיון סוגיות כבדות משקל בנושאים מורכבים כגון, ציונים לבעלי תפקידים שונים, נושאים פוליטיים חשובים, מדיניות הפנים והחוץ של מדינת ישראל, מצב החסה בשטחים, מורק"ים, צורתו של כדור הארץ, ועוד כהנה וכהנה נושאים בוערים והרה גורל, שקצרה היריעה מלהיכנס אליהם עכשיו.

מאז עברו הרבה מים באסי; ידענו עליות ומורדות במערכת היחסים שנוצרה בין שני המחנות וכך גם במערכת היחסים התוך קיבוצית. התובנות של כולנו ביחס לאירועים השונים השתנו. קווים אדומים של כולנו, ביחס לנושאים רבים ושונים, זזו ממקומם ולא בטוח שעד רגע זה נמתחו מחדש. הקהילה לומדת לחיות עם המציאות הלא פשוטה והמורכבת שנכפתה ונכפת עלינו יום יום. יש עוד דרך ארוכה ולא פשוטה לפנינו, אבל השיעור הזה שכולנו עוברים יחד, וההתמודדות המשותפת עם האתגרים הם היסוד היציב ביותר לאחדותה של הקהילה שלנו לשנים הבאות.

לניר דוד נטרפו הקלפים פעמיים: יחד עם כולם בקורונה והמאבק על שמירת הבית. כשהתחיל הכול, הייתי עמוק-עמוק בעבודתי בגולן. כמו כולם התמודדנו עם אתגרי הקורונה; פותחים, סוגרים, הולכים למות?? ובמקביל התחילה כאן התנועה של המאבק. היה את החשש הקבוע שאני מכירה היטב מתקופתי כמזכירה עם עוד פוסט ועוד כתבה. אבל הפעם משהו היה שונה. פתאום נראה שהכול מתחיל ונגמר עם זה: הולכים לישון עם זה, קמים בבוקר עם זה ויש גם ברי מזל שחולמים על זה בלילה.

ניר דוד זה הקריפטונייט שלי [האבן שסופרמן מאבד לידה את הכוח] – יש לי חולשה אמיתית למקום ולאנשים ואני מוצאת את עצמי נשאבת יותר ויותר למה שקורה כאן. אני שם, בגולן. אבל אני רוצה להיות פה, כמאמר רחוב סומסום המפורסם.

באיזה שלב, לא זוכרת את הרצף, הצטרפתי לצוות חוסן, ובאוגוסט שכבר לא יכולתי לשבת בגולן בישיבה בלי לצאת פעמיים לשיחות טלפון, הבנתי שהלב שלי כבר כאן ועכשיו צריך לשנע את הגוף. ולאורך התקופה, עם הגדרת תפקיד ובלוי, כשמאפשרים וכשלא מאפשרים לי לעבוד, כמו דבורה לפרח אני נמשכת ונשאבת ומתערבבת – בימי שישי במשרדים אל מול ההפגנות שהכול מלא בסימני שאלה, על הגדרות באירועי קיצון, בתגובות בפייסבוק ובכלל- בכל יציאה החוצה בניסיון להסביר ולספר את הסיפור שלנו, כי הצד השני לא יכול לספר אותו!!

טוב. הפלגתי. אז הנה הרגע שאני בוחרת לכאן: באחת מההפגנות הראשונות והגדולות ביותר שהם עוד הצליחו להביא 100 איש, אנחנו עומדים בסככה של התיירות ומסתכלים עליהם. מפקד המשטרה עומד ליד השער וכל הזמן שליחים כאלה ואחרים יוצאים בניסיון להדברות. והמתח עולה, הם צועקים ומכים בגדר, מנסים לטפס, וממש, כמו בסרט, פתאום השער הצהוב מתחיל לזוז! הם הצליחו לפתוח אותו!!! ואני מרגישה שעולמי חרב עלי. אנחנו עומדים שם מבוהלים, מסתכלים אחד על השני ולא מאמינים וגם לא יודעים מה עכשיו. בהלה.

אז אני אגיד לכם מה קרה אחרי זה: כלום. ממש כלום. הם נכנסו ויצאו. הם נכנסו ויצאו כי זה לא שלהם והם ימשיכו להיכנס, ובעיקר לצאת – כי אין להם פה כלום שלהם.

זה הבית שלנו ושום דבר בשום מציאות ושום שקר לא ישנה את זה.

נתבקשתי לכתוב מספר מילים על הנושא שבשנה האחרונה עומד במרכז חיינו כקהילה ומתחרה על תשומת הלב עם כל החוויות והנושאים החשובים האחרים שאמורים להעסיק אותנו. לפני זמן היו רבים שהתגובה הראשונה כששמעו על ניר דוד הייתה איך אנו מתמודדים עם הרעש של המטוסים (רמת דוד)... אולם בשנה האחרונה כמעט כל תושבי מדינת ישראל נחשפו במידה זו או אחרת לידיעות על ניר דוד ונחל האסי, שברובן לא היו מלאות ומדויקות. לעומת זאת, לנו ככלל ולכל אחת ואחד מחברי קהילת ניר דוד יש ידיעה מניסיון אישי על הנעשה כאן ביום יום וזה הביא בתחילת המאבק לגיבוש צוות מתנדבים רחב לסיוע בתחומים רבים.

מקרה אחד מרבים שזכור לי היה באחד הערבים כשאחד מעובדי נירעותק סיים משמרת וביקש להגיע לתחנת האוטובוס אבל השער היה חסום והוא עמד אובד עצות. ראיתי מקרוב את המצוקה על פניו וניסיתי לחשוב מה עובר לו בראש ואיך הוא מרגיש בסיטואציה המורכבת שנקלע אליה כתושב בית שאן, שבסך הכל רוצה להגיע הביתה בשלום. בסופו של דבר עצרתי רכב של אורח שניסה גם הוא לצאת לכיוון בית שאן וביקשתי ממנו לקחת את האיש דרך יציאה אחרת שלא הייתה חסומה באותו זמן, ואכן כך היה.

ההתנדבות הביאה אותי גם להכרות עם רבים מכל מגוון הגילאים ואני מאוד גאה ושמח על כך. יש לנו מטרה משותפת ואני כמתנדב מקווה שנגיע במהרה לפתרון טוב לנו שישים סוף לסיפור העצוב של האסי, למרות שזה לא נראה קרוב לסיום.

סערת רגשות מציפה אותי כמו בוודאי לרבים מאיתנו בכל פעם שקורה משהו, או לא מתבצע מה שאני חושב או מצפה שצריך לעשות. יחד עם זאת כמתנדב, אמשיך לפעול בכל מה שניתן ונדרש גם אם יש לפעמים דרכים אחרות שלדעתי יש לפעול בהם.

אשמח לראות שוב מסביבי את כל החבורה הנפלאה כשכל אחת ואחד מוכנה ומוכן להתנדב ולפעול על פי המטרות המשותפות שלנו.

לימור גינת [דוברת פנים וכל, כל השאר]

מה היה לדעתך הדבר הקשה ביותר שהקהילה התמודדה איתו בקיץ האחרון?

כמובן שהדבר הקשה ביותר שהקהילה התמודדה איתו בקיץ האחרון ועדיין מתמודדת הוא נושא "המאבק על האסי". כבר כשאני כותבת את המילה מאבק אני מרגישה שקשה לי לכתוב, קשה לי לחשוב וקשה לי עם העובדה שאנחנו צריכים להישאב לתוך מאבק שלא בחרנו ולא רצינו בו, ובטח לא מתאים לאופי של חיי הקהילה שלנו.

כשותפה פעילה במאבק, אני רוצה לפרגן קודם כל לציבור, או יותר נכון ל- 99% מהציבור (ויש 1% שאני לא מעוניינת לפרט או לפתוח את הנושא, אבל כן רוצה שתדעו שקיים 1% שלא מגיע לו פירגון). אני מעריכה את הסבלנות והאיפוק, את האכפתיות, את האמונה בדרך (גם אם לא כולם מאמינים בדרך, ההרגשה היא שיש הקשבה והכלה של כל הדבר הגדול הזה שנשאבנו אליו).

ואם אתמקד בקושי אחד, אז עניין השערים, טרטור הציבור בין שער לשער, ההודעות הרצות שגורמות לנו להתרוצץ כמו איזו דמות מסרט מצויר שרצה במעגלים. וגם שכבר צולחים את הכניסה, אף פעם לא יודעים איך תיראה היציאה הבאה.

ספר על מפגש שהיה לך עם מישהו בקהילה:

רוצה לספר לכם על "שרי בורקס", הלא היא **שרי סלע** האישה והבורקס. בכל פעם ששרי חוזרת לקיבוץ מנסיעה היא לא מפספסת ומפנקת את המאבטחים שלנו בבורקס. היא כבר יודעת איזה מילוי כל מאבטח אוהב והם יודעים שכשהיא מגיעה, גם בורקס מגיע. אוהבים אותך שרי!!!

חוויה מטלטלת:

באוגוסט 2020 הייתה תקרית בשער הקיבוץ בה נכחו כמה מחברי הקיבוץ וכמה מאנשי המחאה. לא אכנס לפרטי התקרית, אבל אספר שהמעורב היחיד בתקרית מאנשי המחאה הגיש נגד 4 מאיתנו (לימור, גדי ורולקר, הילה גלמן ואסטלה) קובלנה פלילית!

אנחנו היינו בשער לצילום ועזרה וזה היה ביום בו התקיימה "הפגנת ה-1000", בה המפגינים פרצו את השער הצהוב ונכנסו בהמוניהם לאסי. בשנה האחרונה נאלצנו ארבעתנו יחד להגיע כבר 5 פעמים לבית המשפט בנצרת לדיונים בקובלנה. כל דיון כזה לוקח בין 3-7 שעות רצוף בבית המשפט וזה עדיין לא נגמר ועדיין אין פסק דין.

הקיבוץ כמובן העמיד לצידנו עו"ד פלילי תותח שמלווה אותנו לאורך כל הדרך, וכבר הגענו בזכותו לכמה הישגים מרשימים בדיונים.

בינתיים אנחנו מרגישים שהצדק עימנו, ובתהליך המשפטי, השקרים של הצד השני מתבלטים ויוצאים לאור. גדי ואני כבר עלינו לדוכן העדים לתת עדות, והילה ואסטלה יעידו בהמשך. המשפט מתנהל ממש כמו בסרטים, ואנחנו מרגישים כל כך לא שייכים למקום הזה, אבל ממשיכים ועושים הכול כדי לשמור על עצמנו, על המשפחות שלנו ועל הבית. נעדכן בהמשך על ההתפתחויות ונמשיך להתחזק בזכות הרבה חברי קהילה שתומכים.

כדוברת פנים, אמשיך לדווח לכם בקבוצת הוואטסאפ הפנימית שלנו על מידע חשוב ומשמעותי, ותודה לכולם על מילות העידוד שאני מקבלת על המדרכות, בכלבו, בוואטסאפ וכו'... ולמרות הקלישאה חייבת לסיים במשפט – כוחנו באחדותנו!!!

שאלו אותי מאיפה שאבנו את הכוח לאורך התקופה האינטנסיבית שהייתה לנו בשנה האחרונה?
עברה כבר שנה ויותר, ומרגיש כל כך הרבה יותר...

ואני חשבתי שיש עוד כל כך הרבה שאלות שעלו שלאורך כל השנה הזאת, בצמתים שונים ובסוגיות שונות.

איך קוראים לשנה כזו? מהי הכותרת המתאימה ביותר?

קראנו לה בהרבה שמות: מאבק האסי, מלחמה על הבית, אירועי האסי ועוד...

כולן מילים שיש בהן טרמינולוגיה של מלחמה. האם זה הסיפור שלנו? סיפור של מלחמה?
להבדיל, כשנשבו רוחות המלחמה בעוטף ובעזה, היינו אחד המקומות הבטוחים בארץ. ויכולות ההתנדבות
והנתינה שהיו אצלנו היו מדהימות ומרשימות כל כך.

לפני כחודש בערך נפגשנו יחד צוות צח"י רווחה להכשרה בנושא התמודדות עם מצבי לחץ.

לפגישה הגיעו נשים מחוייבות, מרשימות ומקצועיות. עלתה חוויה משותפת מהשנה האחרונה בה אנחנו
מתמודדים עם מצבים של לחץ ודחק. עלו מושגים כמו פוסט טראומה, חרדה, איום, פחד וכל זה עוד לפני
שהתחלנו לדבר על הקורונה...

ומהצד השני עלו מילים כמו פרספקטיבה, קהילתיות, עוצמה, כוח, יחד, תמיכה, אמונה, פרופורציות.
אז אולי זאת באמת מלחמה?

התחלנו את השנה הזו עם המון חוסר וודאות, המשכנו בחיים של אי ידיעה במשך זמן רב, וכנראה שעוד
נמשיך לא לדעת ואולי גם לא להבין...

אז מה הסיפור שלנו?

האם נקלענו בעל כורחנו לסיפור יותר גדול ממה שקהילה קטנה, קיבוצית, יכולה להכיל ולהתמודד איתו?
במובן מסוים הפכנו לסמל של המקפח, של עוולות החברה, של הדרה ושל פילוג. על הבית שלנו "התיישבו"
יאיר נתניהו והקשת הדמוקרטית ומצאו להם מקום לחבוט בו את הפוליטיקות שלהם.
סיפור החלוציות, האומץ וההקרבה, יבוש הביצות, גאולת הארץ והעמק נמחק ברגע, ובמקומו קמו
הנרטיבים שחוצים את החברה הישראלית: פוליטיקה של זהויות ושל קיטוב, של רעים וטובים, של פריבילגים
מושמצים ושל הדרה וקיפוח.

אני פריבילגית, מודה באשמה. גדלתי ואני חיה במקום שנראה כמו פתחו של גן עדן, בזכות עבודה קשה
והשקעה רבה של הדורות הקודמים והנוכחיים, ויש לי את הזכות לחיות בו היום ולגדל בו את ילדי.

יש לי את הזכות לנסות ולהשפיע ככל יכולתי על הבית שלי וסגנון החיים שלי, ולבחור בכל בוקר על איזה חצי
הכוס להסתכל... על מה שיש או על מה שאין?

במובן הזה אני מאחלת לכל אלה שעומדים מולי לנצל את אותן זכויות, כי גם להם יש אותן...

האסי שלנו בהיר וצלול,
זרם לרגלי הגלבוּע
עם שחר יוצאים אַוּזים מן הלול
את שקט מימיו לגמוע.

[יפה קרינקין, 1955]

ילדי קבוצת איילה, 1959
[ארכיון ניר-דוד]

זהו נוף הילדות של רבים מאיתנו וזהו נוף הבית שלנו. באסי למדנו לשחות, שיחקנו, קפצנו, ניקנו, "השלכנו", זרקנו לחם לדגים. האסי חוצה את הישוב שלנו לשניים, עוברים ומובלים בו קולות ורחשים, הרגשות וחוויות. הוא מקור של שירים ושל גאווות יחידה, של אהבה וגם של דאגה. אז האסי שלנו בהיר וצלול רק בבוקר ממש מוקדם, והילדים כבר לא יורדים עם האוּזים וגם שקט אין ממש... אבל גלבוּע למעלה מסתכל – יש, ומשפחות שמגיעות – יש, וזיכרונות שהיו ושנוצרים – יש ויש.

אומרים שמים זוכרים... אז מה מימי האסי יזכרו בסוף מכל הסיפור הזה?
מה שבטוח, הם ימשיכו לזרום פה גם אחרינו כמו שגם הביצות היו פה לפנינו. אולי ישתנה הנוף? אולי יכנסו לצינור? אולי ימשיכו ויזרמו, ישקו את בית שאן וישטפו את השנאה והטינה?

יש בי תקווה שלא משנה כמה ימשיכו למחות על השערים והגדרות, וכפישו אותנו ברשתות, נצליח לזכור שאנחנו פה לא רק בגלל האסי.

שנדע לספר את הסיפור שלנו גם לידו וגם בלעדיו, סיפור של מקום, של אנשים, שכנים, חברים ומשפחה. סיפור של קהילה שעומדת למבחן יום יומי מול עוינות על צורותיה השונות, ואף על פי כן מצליחה לשמור על איתנות ועל ערכים של סולידריות, שותפות, ערבות הדדית, וסיוע למי שנזקק.

לי כל זה נותן כוח להמשיך!!

ואולי נצליח למצוא שם טוב יותר לשנה הזאת, שישים את הדגש על מה שיש.

מעל הכל, שנהיה בבריאות טובה!!

פניתי אל בני נוער, וביקשתי לשמוע מהם על החוויה שלהם
בשנה האחרונה.

הצעתי להם להסתייע בשאלות הבאות: .

- ספרו על המפגש בבית הספר עם מחאת האסי; האם פגשתם בתגובות קשות, האם מצאתם עצמכם "שגרירים" או מתגוננים/מגוננים על הבית/הקיבוץ?
- ספרו איך נראו בעיניכם "המבוגרים" שהתמודדו עם המחאה.
- כתבו על קושי אישי בהקשר של המאבק ואיך התמודדתם איתו [למשל, האם הייתה תחושה של חוסר ביטחון אישי או כללי].
- כתבו על משהו שלמדתם על בני אדם בכלל, או על החברה הישראלית, או על עצמכם, בהקשר של המאבק.

נדין גופר [עולה לכיתה י"א, בתם של מליסה ועידון]

מאז תחילת המחאה בקיץ שעבר ועד היום, מלוות אותי אותן תחושות שוב ושוב, תחושות של עצב, פחד ואפילו קצת כעס. כל "ביקור" חדש בשער שמסעיר את הרוחות, כל כתבה חדשה שעולה לרשת ומביאה איתה תגובות חדשות שחודרות ללב ולמחשבות שלי, אלו דברים שקשה להתמודד איתם, במיוחד כי מדובר בקיבוץ שלי, במקום שבו נולדתי ובאנשים שאיתם גדלתי. לראות מישהו מטפס על הגדר של הקיבוץ כדי לעורר פרובוקציות, זה דבר שאף פעם לא חשבתי שאראה אצל מבוגרים, לא דימיינתי לעצמי שיש להם לגיטימציה להתנהג בצורה כל כך "ילדותית". מהצד אני מסתכלת ושואלת את עצמי: "מה? אין להם דרך אחרת למחות?". את המחאה אני מבינה וחושבת שלכולם יש את הזכות להתבטא, אבל ככה?, למה ככה? אפשר לדבר בצורה מכובדת, לנהל דו-שיח, ויש עוד הרבה דרכים אחרות, אבל באלימות והקנטות אי אפשר להגיע לשום מקום.

אני רוצה את השקט והביטחון שהיו לי פעם, ושהקיבוץ לא ירגיש מאויים. אני מקווה שבהמשך שני הצדדים יוכלו למצוא פתרון ולנהוג בצורה הוגנת ומכבדת, שאף אחד לא יפגע ושה"יריבות" שנוצרה תיעלם, שנחזור לשגרה, ואולי אפילו נוכל לשחות ביחד בנחל.

מאור נימרי [עולה לכיתה י"א, בנם של שי ושל ורד להב]

כבר בתחילת המאבק, אי שם באביב של שנה שעברה, עוד הרגשתי כמה הנושא יכול להיות רגיש. מדובר במאבק שבו קל מאוד להציג טענות של צד אחד – אשר נשמעות באופן הרבה יותר חיובי, אמוציונלי ומשכנע משל הצד השני (כמובן, שלא בצדק).

כבר אז, למרות שהייתי בטוח ש"הצדק איתנו", חשבתי עד כמה המאבק יכול לסחוף דעות של אנשים – וכמה השנאה הרבה שהוחדרה אליו עלולה להזיק.

כמה חודשים אחרי תחילת המאבק, תם החופש הגדול. חשבתי על הנושא רבות. על המפגש עם הילדים בבית הספר, על השיח שיתנהל, על הקשר שלי לקיבוץ (ועל "מחויבות ההגנה" שלי אליו), על חברויות שיכולות להישחק בעקבות המאבק ועל חששות נוספים בנוגע להשלכותיו. חששתי ביותר מריבים שעלולים לצוץ. מניסיון, הוויכוחים האלה לא עושים טוב, ורק מעוררים אמוציות – אצל כל אחד מהצדדים. חברים שלי מהקיבוץ דיברו גם הם על הבעיה – ולכל אחד היו שיטות שונות להתמודדות עימה (שנעו בין הצעות שכללו "הסברים פסיים" ועד להכחשה מוחלטת של כל קשר לעניין).

לשמחתי, צוות המורים טיפל בנושא בצורה הטובה ביותר. כבר בימים הראשונים לחזרה לבית הספר התקיים שיח על הנושא – וכמעט ולא היו התרחשויות שקשורות אליו. כמו כן, למרות שהמאבק נראה לי משמעותי ומרכזי מאוד (בכל זאת, החודשים שבאו לפני תחילת השנה היו מלאים בו) – לא כך חשבו התלמידים האחרים, שנראה שכמעט ולא שמעו עליו. עדיין, שמרתי על זהירות. לא דיברתי על הנושא. מתי שהוא בכל זאת עלה, תמיד ניסיתי לשנות נושא או לדבר עליו בצחוק – ואכן שיטה זו עבדה. צריך לזכור, שלרוב האנשים כלל לא אכפת מהנחל הזה – ורוב השאלות שעולות מהם אינן מגיעות ממקום שלילי (למרות שלנו הן נוגעות בנקודה רגישה). לכן, אין צורך "להתנפל" עליהם בוויכוח סוער (שרק יפגע בקשר) – אלא לחייך, להסביר קצת (רק במידה וחייבים) ולהגיד שהנושא בטיפול בבית משפט. זה הכל. וזה עובד (לפחות עם בני נוער).

המאבק אכן דעך לאורך שנת הלימודים ולא התקרב לרמות אליהן הגיע בחודשי הקיץ. אירועים בודדים שהתרחשו, העלו מחדש את הנושא בקרב חבריי, אך כפי שהופיעו, כך נעלמו. לסיכום אומר, כי ההתייחסות אל המאבק בבית הספר הייתה שונה מזו שאנו רואים בדרך כלל בתקשורת. כאשר מכריזים "נשחרר את האסי" בבית הספר – מתכוונים אך ורק לבדיחה.

עם חן שלם, המנהל של החוף הירוק [19.7.21]

איך הגענו עד הלום?

בשנים האחרונות הגישה לאורחים לאסי הייתה דרך הולצר. למעשה, מי שהיה רוצה להגיע לכאן היה יכול לעשות מנוי להולצר ולקבל גישה מסודרת כולל מלתחות, בריכת שחיה ושאר השירותים שמרכז הולצר מספק. אנשי המחאה באו ודרשו כניסה לנחל בחינם. בקיץ שעבר הוחלט לפתוח את החוף הירוק (למעשה החוף של הולצר) לכניסה בחינם, ובמהלך הקיץ נכנסו 50 איש ביום (תחת מגבלות קורונה). השנה הגיע הנושא לבית המשפט ופרקליטות המדינה המליצה על פתיחת החוף הירוק לקהל לתקופת הקיץ והחגים לצורך ניסיון.

מה כללה הכשרת החוף?

היו שתי גישות. אחת אמרה: "בואו נזניח, נפקיר את החוף ובכך נראה למדינה שאי אפשר לפתוח חוף ללא טיפול ושמירה". הבעיה בגישה הזו היא ההבנה שאנשים יגיעו לחוף מוזנח ודוחה, וכל מה שיעניין אותם זה להיכנס לגן העדן הנקי והמטופח. הגישה השנייה אמרה: "בואו נעשה חוף, כמה שיותר נקי ומטופח, יבואו הנה אנשים ויהינו, ותהייה להם חוויה מספקת. גם אם ישחו לתוך הקיבוץ, יעדיפו לחזור לחוף המטופח". בחרנו בגישה השנייה, הנגשנו חוף גדול, טוב ואיכותי לציבור, ואנחנו מגלים שהרוב באמת מאוד נהנים פה ולא חוצים את קו המצופים.

יצרנו הפרדה במים [מכשול צף], תיחמנו את הגדות בגדרות, כך שאין אפשרות להגיע דרך הקרקע לתוך הקיבוץ. מי שירצה להיכנס לקיבוץ, ימצא דרך, אבל האנשים הנורמטיביים מכבדים את הגבולות וההגבלות, ואת הצורך שלנו בפרטיות. כך מראה בינתיים הניסיון. החוף כולל; ירידה למים, דשא סינטטי לשבת עליו תחת מצללות, ושירותים [כימיים]. האנשים באים עם הציוד שלהם, כולל כיסאות. לתקופת הניסיון בקיץ הקרוב, אנחנו לקחנו על עצמנו לנקות ולתחזק את המתחם. באתר אין שירותי הצלה והשחייה היא על אחריות הרוחצים. השכרנו פינה למעלה בה מוכר זכייין פיתה בלאבנה, כנאפה ועוד. הרוחצים אינם מגיעים למתחם הברכה.

מה מראה הניסיון עד כה?

החוף פתוח לציבור חודש ימים. מגיעים מאות אנשים ביום. על פי רוב האנשים מכבדים את ההנחיות. בחמש אנחנו מבקשים לצאת, והאנשים יוצאים. היום למשל הגיעו אנשים ממחאת האסי וסירבו לצאת. הזמנו משטרה שלקחה מהם פרטים. מעטים עוברים לשבת על הדשא בצד של המוזיאון, בדרך כלל זוגות שמחפשים מקום להתבודד. עד כה לא היו מעשי וונדליזם. מדי פעם מתפתחים דיונים אידיאולוגים בין המתרחצים, חלקם בינם לבין עצמם, חלקם איתנו. הרבה מהאנשים שמגיעים הנה היו מעורבים במאבק, עקבו אחריו מרחוק, והם באים עם עמדות מוצקות. מקצתם לא באים במטרה לנפוש, אלא כחלק מאג'נדה שיש להם. אבל אחרי שהם מבליים כמה שעות במים, משהו משתנה בהם. חשוב לדעת שכמעט כל האנשים שבאים הנה, באים ליהנות נטו. הם אינם מתקרבים בכלל אל קו המצופים, הוא לא מעניין אותם. מרביתם מוקסמים ממרחבי המים. כשהאנשים מגיעים למים הם בהתרומומות רוח ממש, מרוצים ולא מחפשים לריב. קורה לא מעט שאנשים שתמכו במחאה, יוצאים מכאן חברים שלנו. הם רואים שאנחנו מקבלים אותם בברכה, מתעניינים בשלומם. המים עושים מאוד טוב לאנשים. החוף הירוק הפך בעצם לשגריר שלנו. גיליתי שבשער מאוד קל לעורר אמוציות ולכעוס, אבל כשנכנסים למים, מתקררים ורואים את שאר המתרחצים מרוצים, ואז נעלמים הרבה כעסים. לחוף אסור להכניס מוזיקה, והשומר בכניסה אוכף את זה. אין כמעט רעש והשכנים לא מתלוננים. אסורה הדלקת אש, מה שכן, אנשים באים עם גזיות לעשות קפה. המקום כפי שהוא פועל כרגע כמעט ואינו מפריע לשגרת החיים לקיבוץ. הדבר היחיד שצריך להתמודד איתו הוא זליגה של בודדים אל תוך הקיבוץ, אם כי מרביתם שוחים מתוך סקרנות וחוזרים על עקבותיהם.

המסקנה והתובנה שלי לאחר שנה של מאבק:

שבסוף נצא מורוחים מהשינוי הזה. זה קשה אולי לראות בשלב זה, אך בסופו של יום השינוי יהיה לטובתנו. עיירות רבות וכפרים בארץ ובעולם משקיעים הון עתק בפרסום ומשיכת תיירות אליהם, ואנחנו מקבלים את זה בחינם – אם נלמד לקבל את זה נכון, זאת תהיה ברכה גדולה לקיבוץ.

החוף הירוק – תעודת זהות

פתוח בימים א'-ה' בין השעות 9.00 ל-17.00
ימי שישי 9.00-13.30, בשבתות סגור.
כניסה נפרדת ממערב להולצר, מאויישת בשומר.
תפוסה מלאה 400 איש.

חברים המעוניינים להגיב על החוף הירוק, מוזמנים להעביר אלי את תגובתם.

חיים בקהילה

הילה דגני – על תחום התרבות

שלום קהילה יקרה ותרבותית

התחלנו את הקיץ בקול תרועה בהפנינג קהילתי, היה מקסים! הנעורים התגייסו בצורה מרשימה עם המון דוכנים מגוונים ומעניינים והפעלות לילדים. כל ההכנסות הולכות לטובת הרפסודיה. ותוך כדי להקת שומשם המהממים של הנעורים קפצו למים (הסטטוטורים) במופע ראשון לכבודנו.

אירוע הקיץ השני התרחש בחנייה בדרייב אין אמיתי עם הנסיכה הקסומה. הקהל לא נהר בהמוניו אבל אנחנו לא מתייאשים!

בשבת הקרובה, לאחר שנדחה בשל הבידוד שלא הצליח לבודד אותנו, ניפגש באיחור קל לערב ט"ו באב לסטנד-אפ בברכה עם גבינות ויין.

כל זה לא היה קורה וממשיך לקרות ללא מתנדבי התרבות הנדירים שלנו: מהילדים שעוזרים לי לאסוף זבל בסיום כל אירוע עד לוותיקי החברים שמייעצים ועוזרים בכל דבר שאבקש. תודה רבה לכולכם.

נשאר לנו עוד חודש לקיץ מלא הרפתקאות – מחכה לראותכם בשבילים ובצוותי החגים. (צוות ראש השנה וצוות סוכות ישמחו למצטרפים נוספים).

עוד משולחן התרבות:

דור הביניים שאותו אנו לא רואים מספיק באירועי התרבות השונים, הרים את הכפפה ובא למפגש ייעודי במטרה להבין איך מתחברים.

נפגשנו יחד במועדון ח"ץ בערב קיצי וחמים, שמענו והשמענו, הוקם צוות, וקבוצת וואטסאפ (מוזמנים להצטרף) ועכשיו אנחנו ביציאה לדרך חדשה. משמח ומרגש מאוד.

בחודש הבא, אנא רשמו ביומנים: ביום שישי ה-13.8, נצא כולנו לבלות בסחנה, מ-17:00 עד שקיעה נרחץ במעיין ולאחר מכן יהיו לנו שלל אירועי כוכבים: נצפה במטר מטאורים ונהנה מנעימות שירי כוכבים.

מוזמנים כולם! ניר דוידים בעבר ובעתיד, בני קיבוץ, חברים בחופשה, סבים ונכדים.

ולסיום, ביום שני האחרון ה-26.7, אירחנו כנס מנהלות תרבות של התק"צ מאזור צפון עם 26 נציגים מקיבוצים שונים.

היה כנס מעשיר ומרגש בו פגשנו גם את לביא ששיתף על משבר האסי, את אסנת דגני שסיפרה על הספרייה המחודשת ונוהר רבטל שהרצתה על ממ"ש (מחויבות, משמעות ושייכות) בראי התרבות.

תודה לדוברות ולדובר על ההרצאות בכנס. זה המקום גם להודות לצוות המדגרה על האירוח לאורך כל יום הכנס; קיבלנו מקום נקי, מסודר ונעים לשהייה ממושכת.

כל מנהלות התרבות מאוד שמחו לראות את קיבוצנו היפה, ולשמוע על כל הפרויקטים הנפלאים שמתקיימים כאן. בסופו של יום יצאתי בתחושת גאווה על הבית שביננו כאן ועל כל כך הרבה יופי, עשייה וחוסן של קהילה.

ניר דוד אימפריה [של פעילות גופנית]

הפעם – עולם התנועה

הילה גלמן שואלת, ריית קורן ושגיא שדמי עונים

- ספרו קצת על "עולם התנועה".
"עולם התנועה" הוא סטודיו לאימון גופני שכולל 4 אולמות מותאמים ומציע פעילות במגוון סגנונות לקהל מגוון של לקוחות. בנוסף פועלים במקום ביה"ס למחול וחוגי ילדים.
- מתי הוקם עולם התנועה? מי הקים?
את סטודיו "עולם התנועה" הקמנו בשנת 2005 במבנה של אולם הספורט של חברת הילדים (האולם של צילה). ב-2006 שיפצנו את המבנה הנוכחי; בהתחלה נבנו שני אולמות ושנתיים אח"כ הוספנו חלק נוסף שבו אולם וקפיטריה. בתחילת דרכנו "עולם התנועה" התנהל כיזמות בקיבוץ השיתופי וההשקעה הפרטית שעשינו במבנה הנוכחי הייתה במטרה לייצר לרוויית מקום עבודה שמעניין ומאתגר אותה.
- מדוע החלטתם לפתוח את "עולם התנועה"?
אחרי הרבה שנים שרוויית עבדה והדריכה בתחום בכל ישובי הסביבה, חשבנו שנכון מקצועית לפתוח ולהפעיל מקום שמציע מגוון אפשרויות תחת קורת גג אחת, ומתאם במיוחד לפעילות מסוג זה.
- האם היה לכם ברור שתקימו את "עולם התנועה" בניר דוד?
כן וזה לא היה קל ולא לגמרי בלי התנגדויות, אבל ניר דוד זה הבית והיה חשוב לנו גם להביא ערך מוסף לקהילה שלנו. באותו זמן לא היו אולמות סטודיו נוספים באזור למעט אלו שבמועצות האזוריות.

- כמה מתאמנים יש לכם?
זאת שאלה קשה שמתחלקת לשניים: לפני ואחרי הקורונה והמחאה בשערים, והתשובה שאפשר לתת: פעם יותר והיום פחות...
- מי האנשים שמגיעים ל"עולם התנועה"? ומאיפה?
כל מי שרוצה יכול לבוא, מגיעים גם מהקיבוץ וגם מהסביבה, קיבוצניקים, מושבניקים ותושבי בית שאן, חילוניים ודתיים.
- אילו שיעורים וחוגים מתקיימים ב"עולם התנועה"?
לפני הקורונה "עולם התנועה" הציע את כל סוגי האימונים: פילאטיס ופילאטיס מכשירים, ספינינג, TRX, ארובי, אימונים פונקציונאליים וכו'...
בנוסף קיים ביה"ס למחול שמציע חוגי מחול בסגנונות שונים כמו בלט, מודרני, היפ הופ וג'אז.
בזמן קורונה וע"פ הנחיות משרד הבריאות אנחנו מפעילים חוגי מבוגרים לפי מה שניתן ובקבוצות קטנות. את שנת המחול הקודמת החזרנו בחודש מרץ רק לכיתות הבוגרות ואנחנו מקווים שבתחילת ספטמבר נוכל להחזיר את כולם לשנת מחול חדשה.
- לאילו גילאים הפעילויות מיועדות?
הקבוצה הצעירה ביותר במחול היא בגיל הגן 4-6 ובצד השני של המנעד יש לנו קבוצות בפילאטיס מכשירים בהן הגיל הממוצע עובר את ה-80.

- האם קהל היעד שלכם הוא גברים לצד נשים?
כן, יש כמובן שיעורים עם הפרדה מגדרית לפי עניין וצורך, אבל לצדם מתקיימים שיעורים מעורבים לנשים וגברים כאחד.

■ כיצד השפיעה עליכם תקופת הקורונה?

הקורונה היא תקופה קשה להרבה אנשים ומגזרים, לצערנו הענף אליו אנחנו משתייכים הוא בין אלו שנפגעו בצורה הקשה ביותר מהנחיות משרד הבריאות, ובפועל רוב שנת 2020 עברה עלינו במצב סגור (לפעמים קצת יותר ולפעמים קצת פחות). בנוסף קיבלנו מתנה מיוחדת והיא המחאה בשערים שהקשתה על מנויים להיכנס וחלקם פשוט לא עמד בטרטור... ולמרות מה שנאמר פה אנחנו מסתכלים קדימה, משנים ועושים התאמות כי זה מה שנדרש בעת הזו.

■ האם ראיתם ירידה בכושר הגופני אצל המתאמנים שלכם במהלך תקופת הסגרים?

שמעון פרס היה אומר "כן ולא". לא ניתן לשמור על כושר ללא אימון וזה נכון פעמיים ככל שמתבגרים. יש פעילות שניתן למצוא להן חלופות אחרות, למשל להחליף ספינינג ברכיבת אופניים בשטח, אבל יש כאלו שקשה מאוד למצוא להם חלופה מחוץ לסטודיו, לדוגמא פילאטיס מכשירים.

■ באיזו פעילות הייתם ממליצים להשתלב למתאמן שרוצה להיכנס לכושר על מנת לשמור על אורח חיים בריא?

תשובה לשאלה כזו מופנית קודם כל למתאמן, אין פה תשובה אחת כי זה מאוד אישי ולכן פוגשים את המתעניין ומרכיבים לו חליפת אימון שתתאים לצרכיו ורצונו. בסוף חשובה העקביות וההתמדה ולכן האימון צריך להיות מותאם ללקוח.

■ שתפו בחוויה שלכם במהלך שנות פעילותכם?

החוויה הכי משמעותית עבורנו זה ללוות אנשים לאורך דרך ארוכה, גם אם זה לקוחות שמלווים אותנו מהקמת הסטודיו או ילדות שמגיעות בגיל 4 לשיעור מחול בגן ואחרי 14 שנה מסיימות י"ב כרקדניות ונשים שיוצאות לדרך חדשה. זו תחושה של סיפוק להיות חלק בעיצוב סגנון חיים.

ולכן הסלוגן שלנו "עולם התנועה מעצבים לך סגנון חיים".

ילדי סוריה

לפני כמה זמן, פרסם לביא ידיעה על מחקר שעתידי להתפרסם כספר, העוסק בקליטת ילדים שהוברחו מסוריה ונקלטו בקיבוצים השונים. קבוצה אחת, נקלטה בתל עמל. ביקשתי את עזרת יהודית אייל בקבלת מידע על מפעל חינוכי זה, ומתוכו אני משתפת בחומרים הבאים:

קבוצת "להבה" [ילדי גולה מסוריה] – תעודת זהות

הגיעו לתל עמל ביוני 1945
עברו להזורע להמשך חינוכם באוקטובר 1947
מנו 15 ילדים, בגילאים 12-14
בצוות החינוכי: יהושע לוריא, צילה גולומב,
אשר קוצ'ינסקי, משה להב, מאשה לסקר, יונה רפמן
וכנראה אנשים נוספים

יהושע לוריא וצילה גולומב, מדריכי "להבה"
[ארכיון ניר-דוד]

כתב בעלון הקיבוץ אשר קוצ'ינסקי-טנאי, 28.2.1947

[אשר קושיצקי הוא מראשוני ומקימי תנועת השוה"צ בארץ, קן תל אביב. היה בגרעין הארץ ישראלי הראשון וחבר תל-עמל מראשיתה. עזב את הקיבוץ בהמשך, ותודה לערן להב על המידע]

[קטע]

אנו רואים אותם כל יום, ילדי הגולה שקלטנו. הם קנו להם שביטה בכל שטחי חיינו החיוניים ובעבודה. הרי כל חברינו מחבבים אותם בשל עליצותם, מרצם וחריצותם. הם כבר שמרו על השערים, ולא פעם יצאו לשמור בגן בשעות בין ערביים. הם מציגים ומחללים וכשקלטנו את הנוער [הצ'כי] שבא מעתלית היו גם הם בין המברכים. הם מהווים חלק בלתי נפרד של חברת הילדים שלנו, בהשתתפם במסיבות החברה ובבניין משקם. כאשר קן השומר הצעיר בתל-עמל עושה פעולה, מפקד, או שולח תרומה לקק"ל מפרי עמלו, בכל אלה חלקם ניכר.

הקיבור, הם הפכו חלק מעצמנו, חלק מהנוף בו אנו חיים ועל כן יכולים אנו להתברך בהצלחתנו.

יהושע לוריא מנצח על ילדי
"להבה"
[ארכיון ניר דוד]

בתחילה לא האמנו שנוכל לחולל את המהפכה הזו. הם לא ידעו את השפה, לא רצו לעבוד, ובכלל לא רצו להיות כאן. כל הקיבוץ חרד ודאג ואמנם רבו החברים אשר התחלפו בטיפול בהם ובהוראה. כמו מפעלים רבים בקיבוץ כן גם זה נכנס למסלול כשנמצאו החברים אשר הפכוהו למפעל חייהם. רבות השקיעו בזה יונה (רפמן) ומאשה (לסקר). אם יצאנו למרחב, גם היום קבוצת "להבה" עוד מהווה פרובלמה. חינוך אינו מפעל של יום אחד. יש להמשיך ללמדם אורחות חיים. רוב חברי הקיבוץ יודעים כבר מה הוא צער גידול בנים.

כמו ילדי הקיבוץ גם קבוצת "להבה" מתחנכת לא רק ע"י מחנכיה הבלתי אמצעיים אלא גם ע"י כלל החברים והאווירה הכללית השוררת אצלנו. לא פעם הם זוכים לנזיפות מחברים שהם מרעישים בחדר האוכל וכל מה שהם שומעים בעוברים בחצר או בעבודה נקלט. על החברים לדעת זאת וכן שלא די במינוי מחנכים. כולנו מחנכים וכלפי חניך אין לנהוג כמו כלפי מבוגר.

אנשים בקהילה

נירה מסקין בת 70

צברית בת צבר
מחוספסת ודוקרנית למי שלא נזהר,
אך תוכה – מה אומר!!
טובת לב ומסורה מאוד
ועוד – סבתא נהדרת!
וגם – עם טנא חברות על קשר שומרת!
נופי ארצנו לומדת וחוקרת,
המשיכי כך, בבריאות ושמחה,
גם כשהדרך לא תמיד נוחה
שיהיה לך המון בהצלחה!!!

[יוני צין, בת קבוצה]

ענבר כהן בת 10 [בתם של הגר ועומר כהן]

רוצים לאחל לך ענברי המון מזל טוב! תמשיכי להיות אחות גדולה ונהדרת לאחים שלך שהכי אוהבים אותך. תמשיכי ליהנות מהשפע שהקיבוץ והטבע מסביב נותן, ליהנות עם החברים והחברות בחופש וגם בהמשך בבית הספר. מאחלים לך הרבה טיולים, חוויות וכיף עם המשפחה. אוהבים אותך הכי בעולם.
אבא ואימא.

נברך גם את **נעה ביכובסקי** החוגגת החודש 30!

נישואי החודש

שי הכהן התחתן עם מאי פינטו

הרגע יצאו מהתנור

ב-27.7 נולדו בבית חולים "העמק" באותה השעה ממש, שני תינוקות מתוקים
מימין: אופק נולד לעמוס ואורנית קלס [חיים בתל עדשים]
משמאל: ליאור נולד ליאיר ואביב קלס [חיים במשמר העמק]
מזל טוב לסבים, חווה ואורי, לאחות לימור ולכל המשפחה

לזכר חברינו - יולי - תמוז אב

שם הנפטר	תאריך פטירה	תאריך עברי
יהודית קריסטל יפה	02.07.1941	ז' תמוז תש"א
שלמה שליט ולדימירסקי	15.07.1979	כ' תמוז תשל"ט
יוכה (יוכבד) דבורקין	24.07.1983	י"ד אב תשמ"ג
שרה טל	19.07.1990	כ"ו תמוז תש"נ
חיה פרלברג	27.07.1992	כ"ו תמוז תשנ"ב
אברהם מרקוס (מרום)	08.07.1994	כ"ט תמוז תשנ"ד
ברוך יחיאלי	22.07.1997	י"ז תמוז תשנ"ז
תהילה מרקוס (מרום)	24.07.1997	י"ט תמוז תשנ"ז
גדעון יעקבי	14.07.2001	כ"ג תמוז תשס"א
משה להב	07.07.2002	כ"ז תמוז תשס"ב
יהודית כרמי	17.07.2003	י"ז תמוז תשס"ג
עובד יגאל	05.07.2004	ט"ז תמוז תשס"ד
מרילה (מרים) מנדל	10.07.2004	כ"א תמוז תשס"ד
יאיר קול	18.07.2007	ג' אב תשס"ז
מירקה (מרים) גופר	11.07.2004	כ"ב תמוז תשס"ד
רינה שדמי	01.07.2008	כ"ט סיון תשס"ח
רני יעקובי	03.07.2012	י"ג תמוז תשע"ב
תמרי בן גיאת	12.07.2013	ה' אב תשע"ג
יקי (יעקב) טייכנר	22.07.2013	ט"ו אב תשע"ג
נתן דותן	17.07.2014	י"ט תמוז תשע"ד
לאה לבנה	27.07.2018	ט"ו אב תשע"ח
דן שיפוני	24.7.2020	ג' אב תש"פ

סביבה נוף טבע

דרור סגל – המגדל שהוא חומה

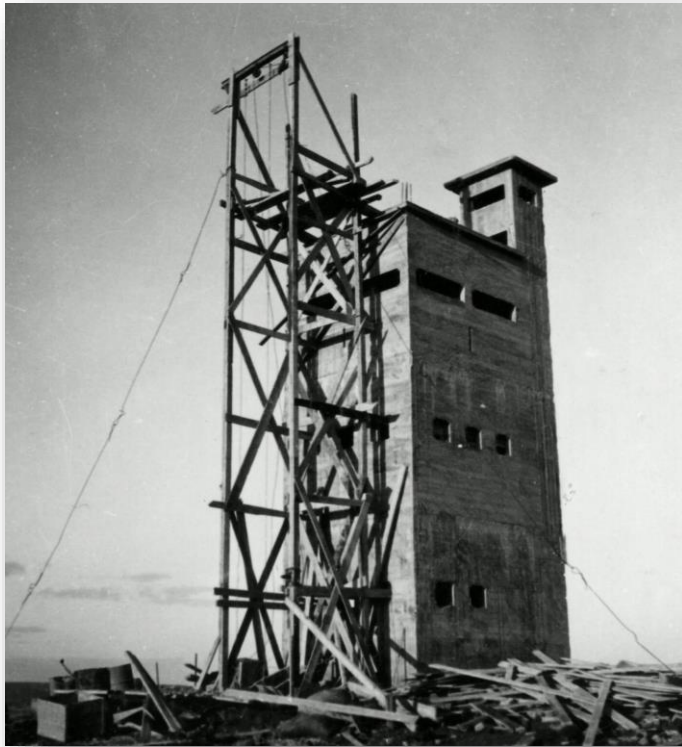
כל ילד שגדל בניר דוד, ודאי מבוגרים החיים בישוב, מודעים ומושפעים מהסיפור ההרואי ומן הנוכחות הפיזית, של מגדל הבטון, הניצב למעלה משמונים שנה, בפסגתו של תל שוכה (תל השלושה). אכן למגדל ייחודיות רבה: בצורתו, במיקומו ובעיקר ברקע, בתקופה ובסיפור הקמתו. אפשר בהחלט לציין, כי סיפור הקמת המגדל, הוא עוד סוג ופעולה, של "מיני עליה על הקרקע", ביזמה מקומית של חברי הקיבוץ הצעירים.

צילום: חנן גטריידה

מדרום מזרח לקיבוץ ניר דוד, מתנשא תל ארכיאולוגי גדול המופיע במפות כתל שוכה (תל א-שוך) ומוכר באזור בשם תל השלושה. בפסגת התל ניצב מזה 82 שנים, מגדל גדול בן שלוש קומות, בנוי כולו מבטון מזוין. מהמגדל רואים היטב את כל הסביבה הקרובה והרחוקה יותר, הוא גם נראה בברור מרוב פינות העמק וההר (אפילו מהרי הגלעד בעבר הירדן, ראיתי אותו ניצב על התל). התל המקראי הקדום, בלט מסביבתו בשנות השלושים, מוקף ביצות וסבך קנים ופטל. הצמחייה אפשרה לכנופיות ואורבים בודדים, להסתתר בסבך הנחל. לכן סבלו חברי הישוב הצעיר, תל עמל (כיום ניר דוד), מהתקפות חוזרות מכיוון דרום מזרח. התוקפים נצלו היטב את אפשרויות המסתור והמארב בתחום הביצה. מצב הביטחון החמיר מאוד עם פרוץ המרד הערבי הגדול, בעיקר לאחר רצח חבר ניר דוד מצפון לתל. החלו סיורי שדות, כולל תצפיות יום על התל השולט. שומרים בתורנות, ישבו בסככה מאולתרת על פסגת התל והשקיפו על כל הסביבה.

בדצמבר 1938 נרצחו מן המערב, שלושה חברים שהיו בדרכם לשמור על התל. התפתח קרב גדול עם הכנופיות בסביבה, בהתערבות כוחות בריטיים. המאורע עורר הדים רבים בעיתונות, בישוב העברי וגם בקרב כוחות הצבא הבריטי באזור. גויס כסף מ"כופר הישוב" וההגנה, וניתן אישור שלטונות המנדט לבניית עמדה קבועה, לא לפני שקצין המחוז היהודי ברגמן, (לימים הארכיאולוג פרופ' אברהם בירן), שכנע את הבריטים בצורך לשמור גם על עתיקות התל. חברי המשק החליטו לבנות מגדל בטון גדול וחזק שיאפשר מגורי עשרה שומרים ותצפית מוגנת מנקודה גבוהה עוד יותר.

המגדל בבנייתו, חורף 1939
[ארכיון ניר דוד]

היה זה מבצע גדול ומורכב. היו שראו בו עליה חוזרת להתיישבות על הקרקע. נבנה גשר על הנחל (הקיבוצים - ג'מעין) והועלו לתל בידיים, מכונת הבטון, שקי המלט, הברזל וכל הציווד. במאמץ גדול ומרוכז, בנו את המגדל בחודש ינואר 1939. היו בו חלונות ברזל ומתקנים שונים להצבת נשק ומשקפות. למעלה הותקן פרוז'קטור חזק, ששימש להארת הסביבה ולאיתות. במגדל שמרו יום ולילה ובכך מנעו לחלוטין את ההתקפות מהמארב, השרפות והנזקים בשדות. במהלך החלפת המשמרות, נהרג חבר קיבוץ נוסף, שנפגע בתאונה מכדור טועה.

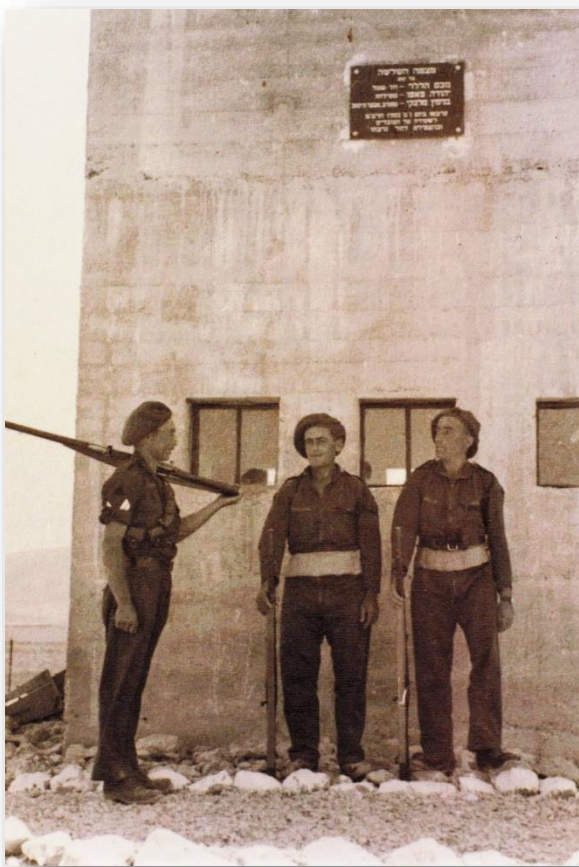
גם במלחמת העצמאות שימש המגדל על התל לצרכי תצפיות ושמירה. עם זאת ובדומה למקרים רבים אחרים: נוצר הצורך, מצאו את הפתרון, אך מהר מאוד לאחר הקמתו, פרצה מלחמת העולם השנייה, המרד הערבי הסתיים והצורך במגדל התצפית פחת מאוד ולבסוף הסתיים. המבנה ניצב כיום בגאון, כעדות אילמת אך מרשימה לאותם זמנים ומאורעות וכסמל לנחישות ולדבקות אותם חלוצים במשימת ההתיישבות וגאולת הקרקע בעמק בית שאן. על קיר המגדל נקבע שלט עם שמות הנופלים במארב.

המגדל כעמדת שמירה
[ארכיון ניר דוד]

לאחרונה בוצעו כמה עבודות שימור ופיתוח בתל. יסודות המגדל חוזקו במקצת, ונסללו שבילי בטון ורחבות בעליה אליו ובשטח התל. המגדל עצמו עדיין ניצב בשימונו. הוא עדין פרוץ ופתוח לכל באי המקום. מדי פעם מושלך בו זבל, שרידי מדורות, וקירותיו "זוכים" לוונדליזם וציורי גרפיטי לא מחמיאים. למרות חוזקו, חוזרים מי הגשמים וגורמים לברזל להחליד, להתנפח ולפורר את הבטון בהדרגה. כיום נחסמה העלייה לראש המגדל. במקביל מוכנות תכניות לשימור וטיפול נדרש, במבנה הייחודי, נקווה שימצא התקציב והעבודות בשטח יימשכו ויסתיימו.

המגדל מהווה כאמור, עדות חיה ואילמת לרוח החלוצית היוקדת ולמאורעות התקופה. במשך מספר חודשים, בשנת 1939, שימש כ"חומה" חיצונית שניה, שהגנה על השדות והישוב הצעיר, בעיקר מכיוון דרום ומזרח.

מפקד בוקר של חוליית נוטרים, 1940 לערך
משמאל: צבי בהיר, יוסף יוגב, ואדם לא
מזוהה [ארכיון ניר דוד]

ירידה בשביל מאולתר, ראשון הולך אדם חמוש
[ארכיון ניר דוד]

השלמות:

תמונות נוספות של התל, הן התמונות של **חנן גטרייזדה** [יליד 1945], חבר קיבוץ קבוצת שילר. התמונות התפרסמו בספר: "פג תוקף; מסע צילום בין 70 אתרים נעלמים בישראל" [יצא בהוצאת המועצה לשימור אתרים ב-2019].

חנן גטרייזדה הסתובב בארץ וצילם אתרים נטושים, שבעבר זכו למקום של כבוד. הוא הגיע גם לעמק שלנו וצילם את המגדל שעל התל. מהארכיון קיבל חומרים המספרים את סיפור ראשית הקיבוץ והקמת המגדל. בספרו הוא הקדיש 5 עמודים למגדל, המשלבים בין הצילומים שלו והמידע ההיסטורי. חנן גטרייזדה נפטר בחודש שעבר, ביוני 2021.

קובי מרום על הרפתקת תנשמות

הסיפור הבא התחיל בשבת, ה-17.7:

אחמד זועבה, שגר בצמוד למסגד של העיר טייבה (בסמוך למושב מולדת) איתר שם פרחון של תנשמת עם כנף שבורה. אחמד מיהר לדווח על הגוזל והעבירו לצוקית רביב, צפרית מקיבוץ חפציבה ומתנדבת ב"חיבולנס", מערך מתנדבים של רשות הטבע והגנים שנוצר על מנת להעביר חיות בר מוגנות פגועות מכל רחבי הארץ, אל בית החולים לחיות בר שפועל בספארי ברמת גן.

צוקית עם פרחון התנשמת, בדרך לטיפול רפואי
מי שנתקל בחיית בר פצועה, יכול להתקשר אל צוקית: 054-6634236

בעקבות הדיווח, הגיעו אל אחמד בבוקרו של יום ראשון, המנטרים של המיזם הלאומי לשימוש בתנשמות ובבזים בהדברה ביולוגית בשטחים חקלאיים, רמי חביב וקובי מירום. אחמד פתח עבורם את המסגד, ורמי חביב טיפס איתו לקצה המינרט (המגדל שממנו מכריזים על התפילות 5 פעמים ביום), שם מצאו 4 גוזלי תנשמות נוספים.

רמי ואחמד על גג המסגד

רמי עלה באין-סוף מדרגות לולייניות של המינרט והוריד בשקים מיוחדים 2 גוזלים, ועשה את כל הדרך בחזרה למטה.

קובי שחיכה בצל, הטביע את הגוזלים וערך להם מדידות. הגוזלים הבוגרים שוחררו ויחזרו עצמאית אל הקן.

סוף טוב ומשמח.

קובי מוסיף מידע על המפעל המרשים של מעקב וטיפוח התנשמות בתור מדבירות ביולוגיות: עמק המעיינות ועמק יזרעאל נחשבים כיום כאתרי הקינון הצפופים ביותר בעולם של תנשמות. פרוסים בהם 5,000 תיבות קינון. התנשמות, שעיקר מזונן הוא מכרסמים, משמשות ככלי יעיל להדברה ביולוגית בשטחים חקלאיים. משפחה של תנשמות צדה בכל שנה כ-2,000-6,000 מכרסמים, ומפחיתה את הצורך בחומרי הדברה וברעלים מזיקים ומסוכנים לאדם, לחיות הבר, לציפורים הנוודות ולמאגרי המים.

לקראת עונת הרבייה, מחפשות התנשמות אתר קינון מתאים לגידול דור חדש של מדבירות ביולוגיות. התיבות המוצבות בלב שטחים חקלאיים הינם אתרים אידיאליים עבור התנשמות, שם יש להן אוכל בשפע.

מהו הפרחון שתואר לעיל?

בהגדרה שלנו פרחון [על המשקל של פרח טייס?] הוא פרט בגודל בוגר, שיש בכוחו לעוף. בשלב הזה, הוא זוכה להזנת הוריו עוד כחודש, ואחר כך הוא מסולק מהקן ומתחום המחיה של ההורים, על מנת שלא יהווה תחרות אתם על המזון.

העופות הצעירים נאלצים לעבור מרחק גדול עד שהם מוצאים שטח מחייה משל עצמם. לצערי אני מְדַחֵחַ כמעט מדי יום על כאלו שיצאו לעצמאות כלכלית ונמצאו פגועים בכבישים עקב חוסר ניסיונם בהתמודדות עם הסכנות שאורבות להם.

רמי מלווה אותי כבר 9 עונות. העונה מתחילה בתחילת חודש מאי ונמשכת חודשיים פלוס. אני מטבע ומודד, גם רמי מטבע, אבל הוא משאיר לי את החלק זה, ולוקח על עצמו את כל הביצועים הפיזיים שבלעדיהם לא הייתי מגיע להספקים, כי יש לזכור שהתקופה בה הגוזלים שוהים בקינים ובתיבות אינה ארוכה.

השנה רמי ואני רשמנו בעמקים שלנו 977 תנשמות, רובם פרטים צעירים. תועדו גם כ-70 לכידות חוזרות של בוגרים (מטובעים).

רמי בקיבוץ גזית

קובי מטביע במטע האבוקדו של קיבוץ עין השופט

תשבץ הגיון – הוריקן [אורי קלס]

6		5		4		3	2	1
					8			7
	12		11		10			9
			15			14		13
							16	
19			18					17
	22			21				20
		24		23				
		26						25

ה ג ד ר ו ת

מאונך

מאוזן

<p>1. שרוי בהלם ביריד (4)</p> <p>2. לקוח מ-10 מאוזן אבל אחרת, וגם סוס (7)</p> <p>3. יש לי אוניברסיטה ששבה (2)</p> <p>4. הירדן זרם, למשל (3)</p> <p>5. המטאור השתבש וזה גרם לנזק נפשי (6)</p> <p>6. ברר טוב שזהו סחר חליפין (4)</p> <p>8. נורה קו שונה לנגיף הנוראי (6)</p> <p>11. שימו בין היתר מדבר צחיח (6)</p> <p>12. נקים כנף אחר בלי ללכלך את ידיו (4-3)</p> <p>14. תו ניסן שונה לציפור הזו (6)</p> <p>17. ה' ... בשד הוא מתאבד (4)</p> <p>19. גוזל חס וחלילה תשלום (4)</p> <p>21. מחצרץ? למשל גם הפוך (3)</p> <p>24. בר!! (2)</p>	<p>1. בין בשישים הולך (3)</p> <p>4. נריב מסביב לטוב וזה חתיכת סיפור (5)</p> <p>7. אין כלום בשה וזה חתיכת צפצוף (5)</p> <p>9. איך שלא תסתכלו זה קרס (2)</p> <p>10. אין טור אחר לשותף של 8 מאונך (6)</p> <p>13. בין אבן – יוליוס – או מלון (4)</p> <p>15. קוף בשור או פשוט הלם חשמלי (4)</p> <p>16. באימי יש נון ושומר על דיסקרטיות (7)</p> <p>17. חד עצם ונכשל (4)</p> <p>18. שאלת און מהאון (4)</p> <p>20. הנידו בראשם כשהעשרה שמחו (6)</p> <p>22. דב.... כאן? (ש) (2)</p> <p>23. בגנים יש בית של שודדים (5)</p> <p>25. בכניסה לבית שלו נכשל עם סוג של מרובע (5)</p> <p>26. בקפה הזה מ' הוא קפה (3)</p>
---	---